

Bog anmeldelser:

Peter Kaspersen, Durdica Z. Sørensen og Ivan Z. Sørensen (red.): Stjernen under vores fødder

Politiken 6. august 1996, Kultur og debat side 4

Som digterne ser krigen

Et forsøg på at forklare krigens baggrund ved brug af skønlitteraturen

Stjernen under vores fødder, red. Peter Kaspersen, Durdica Z. Sørensen og Ivan Z. Sørensen (Dansklærerforeningen, 104 s., 75 kr.).

Af Niels Brunse

Skønlitteratur kan måske bedre forklare noget af baggrunden for krigsrædslerne i Eks-Jugoslavien, end nyhedsmedierne kan. Det er forhåbningen bag denne lille antologi med tekster af kroatisk, bosniske og serbiske forfattere, som Dansklærerforeningens forlag har udsendt i forbindelse med landsindsamlingen 'Bosniens fremtid' - et initiativ fra danske gymnasieelever, der vil bidrage til genopbygningen af skoler i Bosnien.

Der er dog ikke kun lyrik og fortælleprosa i bogen, men også introduktioner til forfatterne samt interviews med intellektuelle, der med resigneret afsky har måttet iagttage, hvordan den multietniske sameksistens i den gamle jugoslaviske føderation er blevet ødelagt - og hvordan selv de intellektuelle er blevet grebet af 'den patriotiske virus', som forfatteren og litteraturprofessoren Dubravka Ugresic kalder det i et her genoptrykt interview med Niels Barfoed.

De fleste af bidragene har været offentliggjort før - der er uddrag af f.eks. serberen Vladimir Arsenijevics roman 'På underste dæk' og af den ungarsk-jødisk-montenegrinsk-serbiske Danilo Kis' berømte 'En grav til Boris Davidovic' - men antologiens titel stammer fra et af de nye. I en lille bitersød betragtning fortæller kroatien Petro Kvesic, at nogen på et tilfældigt fortov i Zagreb har ridset en stjerne, den proletariske internationalismes symbol, i cementen mens den endnu var våd - og denne prunkløse stjerne under mængdens fødder vil holde længere end de mange pompøse kommunistiske monumenter, der var tænkt for evigheden og nu er borte.

Selv om antologien kan virke lidt hurtigt og tilfældigt sammensat, er der gode ansporinger til diskussion i den. Ikke mindst i de tekster - f.eks. af bosnieren Dzevad Karahasic - der inddrager den islamiske kulturbaggrund. Der er der noget, der brænder på, også for danskere langt fra borgerkrigsfronterne.